

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 101

Gujarati

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (એકમ 1) (18 Marks)
1. ભાષાના ઘટકો જણાવી અંગસાધક પ્રત્યયો અને પદસાધક પ્રત્યયોની સમજૂતી આપો. 7
 2. વિવિધ વિદ્યાશાખાઓના નામ લખી વિનયન વિદ્યાશાખાનો પરિચય આપો. 7
- અથવા
1. માતૃભાષા અન્ય વિષયો સાથે કઈ રીતે જોડાયેલ છે? તે સમજાવો. 7
 2. માતૃભાષા શિક્ષણની વર્તમાન સ્થિતિ કેવી છે ? તેને દુર કરવા આપ કેવા ઉપાયો સૂચવશો? 7
- (B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 4
1. વિનયન વિદ્યાશાખામાં આવતા કોઈ પણ બે વિષયના નામ લખો.
 2. સાંભળવું એ ભાષાનું કયું સ્વરૂપ છે.?
 3. માતૃભાષાનું કોઈ એક મહત્વ જણાવો.
 4. માતૃભાષાની કોઈપણ બે ઉપેક્ષા જણાવો.
 5. ભાષાના કોઈપણ બે સ્વરૂપો જણાવો.
 6. ભાષાના કોઈપણ બે ઘટકો જણાવો.
2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (એકમ 2) (17 Marks)
1. સિમ્યુલેશનનો અર્થ આપી તેના સોપાનોની ચર્ચા કરો. 7
 2. સૂક્ષ્મ અધ્યાપનનું મહત્વ સમજાવી તેના સોપાનોની વિગતે ચર્ચા કરો. 7
- અથવા
1. સ્ટ્રેલેશનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્વ સમજાવી સોપાનોની ચર્ચા કરો. 7
 2. સ્પષ્ટીકરણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્વ સમજાવી ઘટકોની ચર્ચા કરો. 7
- (B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 3
1. હાવભાવ, કેન્દ્રીયકરણ એ કયા કૌશલ્યમાં આવે?
 2. 'પ્રસ્તાવનારૂપ વિધાન' - એ કયા કૌશલ્યનું ઘટક છે?
 3. સુક્ષ્મ અધ્યાપનનો પહેલો અને બીજો તબક્કો કયો છે?
 4. ઉદાહરણની રજૂઆત માટેના બે માધ્યમો કયા-કયા છે?
 5. પ્રશ્ન કૌશલ્યના કોઈ પણ બે પ્રકાર જણાવો.

3. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (એકમ 3)

(18 Marks)

1. વિરામચિહ્નો એટલે શું? કોઈપણ બે વિરામચિહ્નોનો ઉદાહરણ સહિત વિગતે ચર્ચા કરો. 7
2. વ્યંજનની વ્યાખ્યા આપી વ્યંજનોના ઉચ્ચાર સ્થાનો, પ્રકારો અને વર્ગનો કોઠો તૈયાર કરો. 7

અથવા

1. સંયોજકની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના પ્રકારોની ઉદાહરણ સહ ચર્ચા કરો. 7
2. રચના અને બંધારણની દ્રષ્ટીએ વાક્યોના પ્રકારોની ચર્ચા કરો 7

(B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 4

1. ઉ-ઉ સ્વરના ઉચ્ચાર સ્થાન જણાવો.
2. સ્વરના કોઈ પણ બે પ્રકાર જણાવો.
3. ઉષ્માક્ષરમાં ક્યા-ક્યા વર્ણનો સમાવેશ થાય છે?
4. સૈન્ય, પ્રજા એ કેવા પ્રકારની સંજ્ઞા છે?
5. કોઈ પણ બે વિરામચિહ્નોના નામ લખો.
6. કોઈ પણ બે સંયોજકના નામ લખો.

4. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (એકમ 4)

(17 Marks)

1. કહેવત એટલે શું? ભાષામાં કહેવતનું મહત્વ સમજાવો. 7
2. સ્વર સંધિના નિયમો ઉદાહરણ સહ સમજાવો. 7

અથવા

1. નિપાત એટલે શું? ઉદાહરણ આપી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 7
2. તત્પુરુષ સમાસનો અર્થ આપી દરેક પેટા તત્પુરુષ સમાસના બે-બે ઉદાહરણો આપી સમજાવો. 7

(B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 3

1. 'ઠેસ વાગવી' - રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો.
2. 'મન હોય તો માળવે જવાય' - કહેવતનો અર્થ આપો.
3. સાચી જોડણી લખો. - આપવિતિ
4. 'નફોતોટો' - સમાસનો પ્રકાર જણાવો.
5. 'દીવાસળી' - સમાસનો પ્રકાર જણાવો.

प्रश्न :1 (अ) निम्नलिखित कोई एक प्रश्नसमूह का उत्तर दीजिए।

(14)

(1) भाषा की सामान्य विशेषताएँ संक्षिप्त में समझाइए।

(2) भाषा की परिभाषा देकर राष्ट्रभाषा का महत्व विस्तार से लिखिए।
अथवा

(1) पोतदार समिति के सुझावों की चर्चा विस्तार से कीजिए।

(2) सामान्य हेतु और विशिष्ट हेतु किसे कहते हैं ? - "विद्यार्थी"

हिन्दी काव्य का रसास्वाद करे "इस सामान्य हेतु के विशिष्ट हेतु लिखिए।

(ब) निम्नलिखित छह हेतुलक्षी प्रश्नों में से किसी चार प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (4)

(1) भाषा का व्यापक अर्थ बताइए।

(2) हिन्दी भाषा को राष्ट्रीय भाषा के रूप में मान्यता कब मिली ?

(3) त्रिभाषा सूत्र की रचना किसने की ?

(4) "विद्यार्थी" सुनी हुई हिन्दी भाषा समझें"-इस सामान्य हेतु का कोई एक विशिष्ट हेतु लिखिए।

(5) अहिन्दी भाषी क्षेत्रों में हिन्दी शिक्षण की कोई एक समस्या बताइए।

(6) उच्च शिक्षा का कोई एक सामान्य हेतु लिखिए।

प्रश्न:2(अ) निम्नलिखित कोई एक प्रश्नसमूह का उत्तर दीजिए।

(14)

(1) सूक्ष्म शिक्षण का अर्थ देकर सूक्ष्म शिक्षण के सोपान समझाइए।

(2) आगमन पद्धति की संकल्पना स्पष्ट करके आगमन पद्धति का महत्व और मर्यादाएँ लिखिए।

अथवा

(1) पाठ प्रारंभ (विषयाभिमुख) कौशल्य का अर्थ और महत्व बताकर अपनी मनपसंद इकाई की विषयाभिमुख कौशल्य की दो प्रयुक्तियाँ लिखिए।

(2) पाठ आयोजन का अर्थ बताकर पाठ आयोजन के सोपान समझाइए।

(ब) निम्नलिखित पाँच हेतुलक्षी प्रश्नों में से तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

(3)

(1) सिम्युलेशन का अर्थ बताइए।

(2) प्रतिघोष प्रश्न किसे कहते हैं ?

(3) उद्दीपन परिवर्तन कौशल्य के कोई दो घटक लिखिए।

(4) व्याख्यान पद्धति की कोई दो मर्यादा लिखिए।

(5) श्यामपट कार्य करते समय ध्यान में रखने योग्य दो बातें लिखिए।

प्रश्न:3 (अ) निम्नलिखित कोई एक प्रश्नसमूह का उत्तर दीजिए।

(14)

(1) प्रेमचंदजी का साहित्यिक परिचय देकर "ईदगाह" उच्च के आधार पर हमिद का चरित्र -चित्रण कीजिए।

(2) "उठो धरा के अमर सपूतों" काव्य का मध्यवर्ती विचार लिखिए।

अथवा

- (1) सुदर्शन का साहित्यिक परिचय देकर "न्याय मंत्री" कहानी का केन्द्रीय भाव समझाइए ।
- (2) सूरदास का साहित्यिक परिचय देकर "शोभित कर नवनीत लिए" काव्य का भावार्थ लिखिए ।

(ब) निम्नलिखित छह हेतुलक्षी प्रश्नों में से कोई चार प्रश्नों के उत्तर दीजिए । (4)

- (1) ईद के दिन अमीना निराश क्यों थी ?
- (2) "उठो धरा के अमर सपूतों" -काव्य के कवि का नाम दीजिए ।
- (3) सम्राट अशोक की मूर्ति किस धातु की बनाई गई थी ?
- (4) युग के सुमनों की क्या दशा है ?
- (5) जहाज के पक्षी की क्या स्थिति है ?
- (6) सुदर्शनजी का मूल नाम क्या था ?

प्रश्न :4 (अ) निम्नलिखित कोई एक प्रश्नसमूह का उत्तर दीजिए । (14)

- (1) वर्ण किसे कहते हैं ? उच्चारण के आधार पर वर्णों का वर्गीकरण कीजिए ।
- (2) संज्ञा की परिभाषा देकर संज्ञा के प्रकार सोदाहरण समझाइए ।

अथवा

- (1) सर्वनाम किसे कहते हैं ? सर्वनाम के प्रकार सोदाहरण समझाइए ।
- (2) शब्द किसे कहते हैं ? प्रकृति के आधार पर शब्द भेद और व्युत्पन्न शब्द के भेद सोदाहरण समझाइए ।

(ब) निम्नलिखित पाँच हेतुलक्षी प्रश्नों में से कोई तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (3)

- (1) विशेषण की परिभाषा दीजिए ।
- (2) हिन्दी भाषा में स्वर कितने हैं ?
- (3) निपात किसे कहते हैं ?
- (4) विकारी पद किसे कहते हैं ?
- (5) व्यंजन की परिभाषा दीजिए ।

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 107

Science and Technology

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- પ્રશ્ન-1 (અ) નીચેના કોઈપણ એક પ્રશ્નસમૂહનો ઉત્તર આપો 14
- (1) શૈક્ષણિક હેતુઓ માટેના જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્રની સમજૂતી આપો.
- (2) કોઈપણ ચાર ક્ષેત્રોમાં વિજ્ઞાનનું પ્રદાન જણાવો.
- અથવા
- (1) વિજ્ઞાન એટલે શું? તેના સાંસ્કૃતિક મૂલ્યાની ચર્ચા કરો.
- (2) શા માટે શાળામાં વિજ્ઞાન શિક્ષણ આપવું જોઈએ.
- (બ) નીચેના છમાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો 04
- (1) વિજ્ઞાનનું અભ્યાસવસ્તુ શું છે?
- (2) સમાજ અને વિજ્ઞાન વચ્ચે શો સંબંધ છે?
- (3) 'વિદ્યાર્થીઓ હૃદયની આકૃતિ દોરો.' – આ વિશિષ્ટ હેતુ કયા ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલ છે?
- (4) શાળા કક્ષાએ વિજ્ઞાનના અભ્યાસક્રમમાં કૃષિક્ષેત્રના કયા મુદ્દાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે?
- (5) શા માટે વિજ્ઞાન ગતિશીલ છે?
- (6) શિક્ષણમાં વિજ્ઞાનના કોઈપણ બે મહત્વના પ્રદાન જણાવો.
- પ્રશ્ન-2 (અ) નીચેના કોઈપણ એક પ્રશ્નસમૂહનો ઉત્તર આપો 14
- (1) માઈક્રોટીચીંગના અમલીકરણની રીત જણાવો.
- (2) નિદર્શન પદ્ધતિને ધ્યાનમાં રાખી ગણિતના કોઈપણ વિષયોંગ માટે સિમ્યુલેશન પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
- અથવા
- (1) વર્ગખંડમાં ટાળી શકાય તેવા પ્રશ્નો સ્પષ્ટ કરી પ્રશ્ન-પ્રવાહિતા કૌશલ માટે પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
- (2) પાઠ આયોજનના લાભાલાભ જણાવો.
- (બ) નીચેના પાંચમાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો 03
- (1) કા.પા. કાર્ય કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની કોઈપણ બે બાબતો જણાવો.
- (2) સ્પષ્ટીકરણ કૌશલની કોઈપણ બે અનિચ્છનિય બાબતો જણાવો.
- (3) માઈક્રો ટીચીંગ અને પાઠ આયોજન વચ્ચેનો મુખ્ય ભેદ જણાવો.
- (4) સ્ટ્રે લેશન એટલે શું?
- (5) વિષયાભિમુખ કૌશલના ઇચ્છનિય વર્તનો જણાવો.

P. T. O.

- પ્રશ્ન-3 (અ) નીચેના ક્રેઇપણ એક પ્રશ્નસમૂહની ઉત્તર આપો 14
- (1) દ્રવ્યની અવસ્થાઓ ઉદાહરણસહ સમજાવો.
 - (2) કલિલ દ્રાવણ એટલે શું? તેના ગુણધર્મો જણાવો.
- અથવા
- (1) ટૂંક નોંધ લખો: (a) કણાભસૂત્ર (b) ગોલ્ડી પ્રસાધન
 - (2) જડત્વ અને દ્રવ્યમાન ઉદાહરણસહ સમજાવો.
- (બ) નીચેના છમાંથી ગમે ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો 04
- (1) દ્રવ્યની અવસ્થા પર તાપમાનની શી અસર થાય છે?
 - (2) તત્ત્વ એટલે શું?
 - (3) આસૃતિ એટલે શું?
 - (4) સરેરાશ ઝડપ એટલે શું?
 - (5) ન્યૂટનની ગતિનો પ્રથમ નિયમ જણાવો.
- પ્રશ્ન-4 (અ) નીચેના ક્રેઇપણ એક પ્રશ્નસમૂહની ઉત્તર આપો 14
- (1) વોલ્ટાનો નિયમ આકૃતિસહ વર્ણવો.
 - (2) વિદ્યુતપ્રવાહના પ્રકારો જણાવો તેના વપરાશમાં રાખવાની સાવચેતીઓ જણાવો.
- અથવા
- (1) સલ્ફરના બહુરૂપો આકૃતિસહ સમજાવો સલ્ફરના ભૌતિક અને રાસાયણિક ગુણધર્મો જણાવો.
 - (2) સાબુ અને ડીટર્જન્ટ વચ્ચેનો ભેદ સમજાવો તેઓની કાર્ય કરવાની પ્રક્રિયા જણાવો.
- (બ) નીચેના પાંચમાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો 03
- (1) પોલીએસ્ટરમાં રહેલ ક્રિયાશીલ સમૂહનું નામ આપો.
 - (2) ઓક્ષમનો નિયમ જણાવો.
 - (3) ક્લેમિંગના ડાબા હાથનો નિયમ લખો.
 - (4) જળવાયુ એટલે શું?
 - (5) વિદ્યુતસ્થિતિમાન એટલે શું?

M1909-3

B - 107 : Science and Technology
B.Ed. Sem. I (Two Years) (Repeater)

Time: 2 ½ Hours

Max. Marks : 70

Que-1 (A) Answer the following questions.

14

- (1) Explain cognitive domain of educational objectives.
- (2) Give contribution of Science in any four areas.

OR

- (1) What is Science? Discuss its cultural value.
- (2) Why Science Education should be given in school?

(B) Answer any four of the following six questions.

04

- (1) What is the content of study for Science?
- (2) What is relationship between Science and Society?
- (3) 'Students draw the figure of Heart.' – With which area this specific objective is related with?
- (4) Which topics related to agriculture are incorporated in Science curriculum at school level?
- (5) Why Science is dynamic?
- (6) Give two important contribution of Science in Education?

Que-2 (A) Answer the following questions.

14

- (1) Give process for implementation of Micro teaching?
- (2) Prepare simulation lesson plan for any topic of Mathematics by keeping Demonstration method in mind.

OR

- (1) Prepare lesson plan for Fluency in Questioning skill and give questions that can be avoided in classroom.
- (2) Give merits and demerits of lesson planning.

(B) Answer any three of the following five questions.

03

- (1) Give any two points to be kept in mind during black board work.
- (2) Give two things which are not expected in Explanation skill.

P. T. O.

Page 3 of 4

(3) Give main difference between micro teaching and lesson planning.

(4) What is Stray lesson?

(5) Give two expected behaviors of Introduction skill.

14

Que-3 (A) Answer the following questions.

(1) Explain states of matter with example.

(2) What is a Colloidal solution? Give its characteristics.

OR

(1) Write a short note: (a) Mitochondria (b) Golgi apparatus

(2) Explain inertia and mass with illustration.

(B) Answer any four of the following six questions.

04

(1) What is the effect of temperature on state of matter?

(2) What is element?

(3) What is osmosis?

(4) What is average speed?

(5) Give Newton's first law of motion.

14

Que-4 (A) Answer the following questions.

(1) Describe Volta's law with figure.

(2) Give types of electricity and precautions to be taken while using it.

OR

(1) Explain Allotropes of Sulphur with figure and give physical and chemical properties of Sulphur.

(2) Give difference between soap and detergent and give their process of working.

(B) Answer any three of the following five questions.

03

(1) Give name of functional group in Polyester.

(2) Give Ohm's law.

(3) Give Fleming's left hand thumb rule.

(4) What is water gas?

(5) What is electric potential?

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 109

Economics

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Options are internal.
3. Figures to the right indicate total marks of the question.

Q.1 (A) Write the following questions.

- (1) Explain different values inculcated through teaching of Economics subject at Higher Secondary Level. (07)
- (2) Explain the importance of teaching Economics subject at Higher Secondary Level. (07)

OR

- (1) Discuss the aims of Economics acc. to Prof. Moffat and Lipstrau. (07)
- (2) State General objective for knowledge and understanding along with their three - three specific objectives. (07)

Q.1 (B) Do as directed (Any Four out of six)

(04)

- (1) Define economics.
- (2) State scope of economics teaching.
- (3) Why economics is pure science.
- (4) State one specific objective of general objective skill for teaching of Economics subject.
- (5) State General objective Application for teaching of Economics subject.
- (6) State any one aim of economics given by Prof. Pigou.

Q.2 (A) Write the following questions.

- (1) Choosing any method Prepare a simulation plan for the topic "Money and Inflation" (07)
- (2) What do you mean by set induction? State its importance and discuss components of set induction with example. (07)

OR

- (1) Keeping in mind following points prepare a stray lesson plan for the topic "Population". (07)
 - 1) Specific objective
 - 2) Teaching point
 - 3) Teachers activity
 - 4) Chalk-board work
- (2) What do you mean by micro teaching? Explain its steps and importance in detail. (07)

Q.2 (B) Do as directed (Any three out of five)

(03)

- (1) What is the importance of stray lesson?
- (2) State two components of chalk-board work.
- (3) State importance of skill of illustration in economics subject.
- (4) Mention the need of re-planning in micro teaching.
- (5) State the limitations of micro teaching

- Q.3 (A) Write the following questions.**
- (1) Give the meaning and explain the characteristics of wealth in detail. (07)
 - (2) Define price elasticity of demand and explain its types with diagrams. (07)

OR

- (1) Explain law of supply in detail with the help of a schedule and diagram. (07)
- (2) Explain Average Revenue and Marginal Revenue with the help of diagram in perfect competition market. (07)

- Q.3 (B) Do as directed (Any Four out of six) (04)**

- (1) What is the monetary payment in exchange of a good called?
- (2) Who has given the concept of law of demand?
- (3) What is the movement of demand curve when demand expands?
- (4) What is stock?
- (5) Why is the law of supply not applicable to rare articles?
- (6) Give formula of marginal cost.

- Q.4 (A) Write the following questions.**

- (1) Compare PQLI and HDI and show which indicator is superior? Why? (07)
- (2) Discuss in detail the methods to control population. (07)

OR

- (1) Define barter system and explain limitations of barter system. (07)
- (2) Discuss the reasons for low productivity in Indian agriculture. (07)

- Q.4 (B) Do as directed (Any three out of five) (03)**

- (1) What was India's ranking in the world according to the Human Development Index in 2014?
- (2) What is cost-push inflation?
- (3) What is the estimated population of India between 2011-2025?
- (4) What was India's birth-rate in 2011?
- (5) When was the second five year plan started?

- પ્ર-૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ અર્થશાસ્ત્ર વિષય શીખવવાથી કયા પ્રકારના મૂલ્યો પ્રતિપાદિત કરી શકાય છે તે સમજાવો. ૦૭
- (૨) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ અર્થશાસ્ત્ર વિષય ભણાવવાનું મહત્ત્વ જણાવો. ૦૭
- અથવા
- (૧) પ્રોફેસર મોફટ અને લિપસ્ટ્રોના મતે અર્થશાસ્ત્ર વિષયના હેતુઓની ચર્ચા કરો. ૦૭
- (૨) જ્ઞાન અને સમજના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી પ્રત્યેકના ત્રણ-ત્રણ વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો. ૦૭
- પ્ર-૧ (બ) નીચેના છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો ૦૪
- (૧) અર્થશાસ્ત્રની પરિભાષા આપો.
- (૨) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના ક્ષેત્રો જણાવો.
- (૩) અર્થશાસ્ત્ર શા માટે શુદ્ધ વિજ્ઞાન છે?
- (૪) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં કૌશલ્યના સામાન્ય હેતુનો કોઈએક વિશિષ્ટ હેતુ જણાવો.
- (૫) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઉપયોગીતાનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.
- (૬) પ્રોફેસર પિગૂ દ્વારા આપેલ અર્થશાસ્ત્રનો કોઈ એક હેતુ જણાવો.
- પ્ર-૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) નાણું અને ફૂગાવો વિષયાંગ પર કોઈપણ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરી સિમ્યુલેશન પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો. ૦૭
- (૨) વિષયાભિમુખ એટલે શું? તેનું મહત્ત્વ જણાવી વિષયાભિમુખ કૌશલ્યના ઘટકો સઉદાહરણ સમજાવો. ૦૭
- અથવા
- (૧) વસ્તી વિષયાંગ પર નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો. ૦૭
- વિશિષ્ટ હેતુ - શૈક્ષણિક મુદ્દા - શિક્ષક પ્રવૃત્તિ - કા.પા. કાર્ય
- (૨) આપના મતે સૂક્ષ્મ-અધ્યાપન શું છે? તેના સોપાનો અને તેની અગત્યતા સવિસ્તાર જણાવો. ૦૭
- પ્ર-૨ (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો ૦૩
- (૧) પાઠ આયોજનનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (૨) કા.પા. કૌશલ્યના કોઈપણ બે ઘટકો જણાવો.
- (૩) અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં ઉદાહરણ કૌશલ્યનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (૪) સૂક્ષ્મ-અધ્યાપન કૌશલ્યમાં પુનઃ આયોજનની જરૂરિયાત જણાવો.
- (૫) સૂક્ષ્મ-અધ્યાપન કૌશલ્યની મર્યાદા જણાવો.
- પ્ર-૩ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) સંપત્તિનો અર્થ આપી સંપત્તિનાં લક્ષણો વિગતે સમજાવો. ૦૭
- (૨) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો આકૃતિ સહિત સમજાવો. ૦૭
- અથવા
- (૧) પુરવઠાના નિયમની વિગતવાર અનુસૂચિની આકૃતિ સહિત સમજૂતી આપો. ૦૭
- (૨) પૂર્ણ હરિકાઈવાળા બજારમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવક આકૃતિ દ્વારા સમજાવો. ૦૭
- પ્ર-૩ (બ) નીચેના છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો ૦૪
- (૧) વસ્તુ કે સેવાના બદલામાં ચૂકવાતા નાણકીય એકમનું પ્રમાણ એટલે. . .
- (૨) માંગનો નિયમ કોણે આપ્યો?
- (૩) માંગનું વિસ્તરણ માંગ રેખા પર કઈ તરફ જોવા મળે છે?
- (૪) જથ્થો એટલે શું?
- (૫) અલભ્ય વસ્તુઓને પુરવઠાનો નિયમ શા માટે લાગૂ પડતો નથી?
- (૬) સીમાંત ખર્ચ જાણવાનું સૂત્ર આપો.

પ્ર-૪ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) PQLI અને HDI ની તુલના કરો, બન્ને માંથી કયો શ્રેષ્ઠ નિર્દેશક છે? શા માટે? ૦૭

(૨) વસ્તી-નિયંત્રણના ઉપાયોની વિગતવાર સમજૂતી આપો. ૦૭

અથવા

(૧) સાટાપ્રથાનો અર્થ આપી સાટાપ્રથાની મર્યાદાઓ સમજાવો. ૦૭

(૨) કૃષિક્ષેત્રની નીચી ખેત-ઉત્પાદકતાનાં કારણો ચર્ચો. ૦૭

પ્ર-૪ (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૦૩

(૧) ૨૦૧૪માં માનવવિકાસ અહેવાલ મુજબ ભારતની માથાદીઠ આવક કેટલા ડોલર હતી?

(૨) અર્યપ્રેરિત કુળાવો કોને કેહવાય?

(૩) ઈ.સ. ૨૦૨૧ થી ૨૦૨૫ના વર્ષ સુધીમાં ભારતની વસ્તી કેટલા કરોડ થવાનો અંદાજ છે?

(૪) ઈ.સ. ૨૦૧૧માં ભારતમાં જન્મ-દરનું પ્રમાણ કેટલું હતું?

(૫) ભારતમાં બીજી પંચવર્ષીય યોજના ક્યારે શરૂ થઈ?

— X —

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 103

English (LL)

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q-1(A) Write the following.**(18)**

1. What is the present position of English Language Teaching in Gujarat? (07)
 2. 'English is the major window of the modern world'-Discuss (07)
- Or
1. What are the problems faced by second language learners While learning English as a foreign language? (07)
 2. * Write the teacher's role to motivate the students to learn English language. (07)

(B) MCQs (any four)**(04)**

1. _____ differences between the two language lead to another difficulty to learn the foreign language.
(a) Situational (b) structural (c) Environmental (d) personal
2. The sentence pattern of Gujarati Language is _____
(a) SVO (b) SOV (c) SVCC (d) SVC
3. Full form of TESL is _____
(a) Teaching English as second Language (b) Teaching English as social Language
(c) Teacher of English society limited (d) Teaching English as special language
4. Language is learnt only through _____
(a) online (b) teacher (c) books (d) practice
5. English is known as _____ Language.
(a) social (b) public (c) international (d) state
6. English language is used as foreign language in _____.
(a) Australia (b) India (c) England (d) canada

Q-2(A) Write the following.**(17)**

1. Write the General and specific objective of English language (07)
 2. What is micro teaching? Explain it with steps. (07)
- Or
1. Differentiate Micro and simulation lesson planning (07)
 2. Explain about the method you like to use while teaching English in your class. (07)

(B) MCQS (Any Three)**(03)**

1. Micro-Teaching is a _____ based technique for Teacher-Trainee.
(a) skill (b) method (c) components (d) maxims
2. set-induction is useful to _____.
(a) Teach unit (b) introduce the unit (c) discuss the unit (d) explain the unit
3. Write specific objectives of reading in English Language.
4. What are the limitations of The Direct Method?
5. Write the importance of black board skill.

Q-3(A) Answer the following.**(18)**

1. What is a Noun? Write its kinds with examples (07)
 2. Explain vowel and consonants in English Language with reference to phonetics. (07)
- Or
1. Define pronoun and its kinds with illustrations. (07)
 2. What is stress and intonation in English language?-Explain (07)

(B) MCQs (Any four)

(04)

1. Write the opposites of : pleasant, Refuse
2. Write the synonyms of : Loyal, safe
3. Change the Gender : prince, Peacock
4. Make a sentence and define subject, predicate, object, complement in it.
5. Make Nouns of : introduce, judge
6. Write two words and translate them in phonetic sounds.

Q-4(A) Answer the following.

1. What is a sentence? write its types with examples.
2. Define Model Auxaliary with examples

~~(18)~~ (17)

(07)

(07)

Or

1. Explain Simple Present Tense with examples with its uses.
2. Define Degrees of comparison with different illustrations

(07)

(07)

(B) MCQs (any three)

(03)

1. Priya is the _____ friend I have. (Good)
2. It's beautiful to see the birds _____ in the sky every morning. (fly)
3. The school van _____ to pick up the kids now. (arrive)
4. _____ you teach English subject in 9th std.? , (may, can)
5. Delhi is a big city of India. (Turn it into Superlative Degree)

— X —

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 110

Org. of Com. & Management

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q:1 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

[14]

1. ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણનાં ધ્યેયોની વિગતવાર ચર્ચા કરો. (07)
2. વેપાર અને વાણિજ્યની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી વેપાર અને વાણિજ્યનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (07)

અથવા

1. ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણનાં હેતુઓ અને મહત્વ સમજાવો. (07)
2. (I) "વિદ્યાર્થીઓ વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલનના વિષયમાં જ્ઞાન મેળવે" એ સામાન્ય હેતુના વિશિષ્ટ હેતુઓ અને અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન જણાવો. (04)
- (II) વેપારને સહાયક પ્રવૃત્તિઓ વિશે ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. (03)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[04]

1. વાણિજ્ય શિક્ષણ ના કોઈ બે સામાન્ય હેતુઓ જણાવો.
2. અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન એટલે શું?
3. વેપારનો અર્થ જણાવો.
4. ધોરણ 11-12 માં વાણિજ્ય વિષયનો સમાવેશ કયા વર્ષે કરવામાં આવ્યો?
5. "વિદ્યાર્થીઓ વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલનના વિષયમાં રસકેળવે" એ સામાન્ય હેતુનું ઉદાહરણ આપો.
6. વિશિષ્ટ હેતુના કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.

Q:2 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

[14]

1. ધોરણ-11 કે 12 નો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્ય આધારિત માઈક્રો પાઠ આયોજન તૈયાર કરો. (07)
2. તુલનાત્મક પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો. તુલનાત્મક પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવી તેના અસરકારક ઉપયોગમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો. (07)

અથવા

1. માઈક્રો ટીચિંગનો અર્થ જણાવી તેની જરૂરિયાત વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો. (07)
2. વ્યાખ્યાન પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો. વ્યાખ્યાન પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવી તેના અસરકારક ઉપયોગમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો. (07)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[03]

1. માઈક્રો ટીચિંગની કોઈ બે મર્યાદા જણાવો.
2. નિદર્શન પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો.
3. માઈક્રો પાઠનો સમયગાળો જણાવો.
4. કા.પા. કાર્ય કૌશલ્ય ના ઘટકો જણાવો.
5. વિષયાભિમુખ કૌશલ્યનો અર્થ જણાવો.

Q:3 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

[14]

1. ધંધોનો અર્થ જણાવી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

(07)

2. ટૂંકનોંધ લખો: RTGS, M-Banking

(07)

અથવા

1. વીમાનો અર્થ જણાવી જીવનવીમાના પ્રકારો વિશે વિગતવાર સમજૂતી રજૂ કરો.

(07)

2. વાણીજ્યબેંકના વિવિધ કાર્યો સમજાવો.

(07)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[04]

1. રોજગાર એટલે શું?

2. શાખ પત્ર એટલે શું?

3. વીમા પોલીસી એટલે શું?

4. KPO નું પૂરું નામ જણાવો.

5. ઉપયોગીતાની દ્રષ્ટીએ વખારના પ્રકાર જણાવો.

6. IRDA નું પૂરું નામ જણાવો.

Q:4 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

[14]

1. વૈજ્ઞાનિક સંચાલનના સિધ્ધાંતો સમજાવો.

(07)

2. આયોજન એટલે શું? આયોજનના લક્ષણો સમજાવો.

(07)

અથવા

1. કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્રરચના સહિત સમજાવો.

(07)

2. I) ઉચ્ચ સપાટી સંચાલનનાં કાર્યો જણાવો.

(04)

II) સત્તા સોંપણીનાં મૂળ તત્ત્વો વિશે સમજાવો.

(03)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[03]

1. હુકમની એક વાક્યતા એટલે શું?

2. વિકેન્દ્રીકરણની મર્યાદા જણાવો.

3. અવૈધિક વ્યવસ્થાતંત્ર એટલે શું?

4. સત્તા સોંપણી કોને કહેવાય?

5. શ્રેણિક વ્યવસ્થાતંત્રનો અર્થ જણાવો.

M939-3

March-2019

B.Ed.,Sem-I (New)

B-110 : Organization of Commerce & Management

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q: 1 [A] Write answer in about 500 words for the following questions. [14]

1. Explain in detail the aims of commerce education at higher secondary level. (07)
2. Clarify the concept of trade and commerce and write difference between trade and commerce. (07)

OR

1. Explain the objectives and importance of teaching of commerce at higher secondary level. (07)
2. (I) 'Students will acquire knowledge in organization of commerce and management'.
State specific objective and expected behavioural changes of this general objective. (04)
(II) Discuss the auxiliary services of trade in brief. (03)

[B] Answer ANY FOUR questions in short. [04]

1. State any two general objective of commerce education.
2. What is expected behavioural changes?
3. Give meaning of trade.
4. In which year education of commerce subject is included in Std. 11 & 12.
5. 'Students will develop interest in organization of commerce and management'. Give an example of this general objective.
6. State any two characteristics of specific objective.

Q: 2 [A] Write answer in about 500 words for the following questions. [14]

1. Prepare a micro lesson on the basis of skill of explanation for any topic of std-11 or 12. (07)
2. Give meaning of comparative method and state advantages and disadvantages of it. State the role of a teacher in effective use of it. (07)

OR

1. Give the meaning of Micro Teaching and explain the need of micro teaching in detail. (07)
2. Give meaning of lecture method and state advantages and disadvantages of it. State the role of a teacher in effective use of it. (07)

[B] Answer ANY THREE questions in short. [03]

1. State any two limitations of micro teaching.
2. Give meaning of demonstration method.
3. State time period of micro lesson.
4. State the elements of B.B.Work skill.
5. Give meaning of set induction skill.

P. T. O.

M939-4

Q: 3 [A] Write answer in about 500 words for the following questions. [14]

1. What is business? State the characteristics of business. (07)
2. Write short note: RTGS, M-Banking (07)

OR

1. Give meaning of Insurance. Explain types of life insurance in detail. (07)
2. Explain different functions of commercial Bank. (07)

[B] Answer ANY FOUR questions in short. [04]

1. What is employment?
2. What is letter of credit?
3. What is insurance policy?
4. Give full form of KPO.
5. State the types of warehouse on the basis of usefulness.
6. Give full form of IRDA.

Q: 4 [A] Write answer in about 500 words for the following questions. [14]

1. Describe the principles of scientific management. (07)
2. What is planning? Explain the characteristics of planning. (07)

OR

1. Explain functional organization with its formation. (07)
2. I) State the functions of Top Level management. (04)
II) Explain about element of delegation of authority. (03)

[B] Answer ANY THREE questions in short. [03]

1. What is unity of command?
2. State limitation of decentralization.
3. What is informal organization?
4. What is called delegation of authority?
5. Give meaning of matrix organization.

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B-105

Social Science

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૧૮

(અ) (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનની આધુનિક સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ જણાવો. ૭

(૨) ધોરણ-૯ના સામાજિક વિજ્ઞાનના પાઠ્યપુસ્તકમાં આવતા શૈક્ષણિક મૂલ્યોની ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

(અ) (૧) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના ધ્યેયો જણાવો. કોઈપણ ત્રણ ધ્યેયોની ચર્ચા કરો. ૭

(૨) સામાજિક વિજ્ઞાનનો એક એકમ પસંદ કરી તેના શૈક્ષણિક મુદ્દાના આધારે સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ તૈયાર કરો? ૭

(બ) નીચે આપેલા છ માંથી ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૪

(૧) ભારતના વડાપ્રધાન રાજીવ ગાંધીના શાસન હેઠળ કયા વર્ષમાં કઈ શિક્ષણ નીતિ અમલમાં આવી? ૪

(૨) સામાજિક વિજ્ઞાનના કોઈપણ ચાર મૂલ્યો જણાવો. ૪

(૩) સામાજિક વિજ્ઞાન એટલે વ્યક્તિઓના પરસ્પર સંબંધોનું અધ્યયન વ્યાખ્યા કોણે આપી છે? ૪

(૪) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણને વર્તમાન શિક્ષણનું એક આધુનિક અંગ છે, એવું કોણે કહ્યું છે? ૪

(અ) એમ.પી. મુફાત (બ) ફોરેસ્ટર (ક) બાઈનિંગ અને બાઈનિંગ (ડ) જોન.યુ. માઈકેલિસ ૪

(૫) હિલેરીના મતાનુસાર સામાજિક વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપો. ૪

(૬) કોના મત પ્રમાણે વિદ્યાર્થીઓમાં અપેક્ષિત વર્તન-પરિવર્તનો લાવવાનું કાર્ય શિક્ષણનું છે? ૪

(અ) બીનેનામત (બ) ઈ.બી. બેરલેના (ક) ડો. બ્લુમનામત (ડ) જોન.યુ. માઈકેલિસ ૪

૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૧૮

(અ) (૧) માઈક્રોટીચિંગનો અર્થ, સોપાનો અને મહત્વ સમજાવો. ૭

(૨) ઉદાહરણ કૌશલ્યનો અર્થ મહત્વ, સારા ઉદાહરણોનાં લક્ષણો અને રજૂઆત માટેનું માધ્યમ જણાવો. ૭

અથવા

(અ) (૧) સિમ્યુલેશન નિદર્શન પદ્ધતિ આધારિત પાઠ આયોજન તૈયાર કરો? ૭

(૨) સેતુ પાઠની સંકલ્પના સમજાવી, સેતુપાઠ અને માઈક્રોટીચિંગની તુલના કરો? ૭

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

૪

(૧) માઈક્રો પાઠના સોપાનો જણાવો. ૪

(૨) શિક્ષણ કેન્દ્ર શિક્ષણ પદ્ધતિઓ જણાવો. ૪

(૩) ઉદાહરણ કૌશલ્યના ચાર ઉદાહરણો આપો. ૪

(૪) પ્રશ્ન કૌશલ્યના પ્રકાર જણાવો. ૪

(૫) માઈક્રોટીચિંગએ વર્ગ શિક્ષણ માટેના શિક્ષકના વર્તનમાં ફેરફાર લાવવા માટે અસરકારક પ્રયુક્તિ છે આ વ્યાખ્યા કોને આપી હતી? ૪

(અ) બ્રુસ (બ) કેલનબેક અને અન્ય (ક) એલન અને રાયને (ડ) મેકલમ અને લોડ ૪

૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૧૮

(અ) (૧) ઈ.સ. ૧૮૫૭નો સ્વાતંત્ર સંગ્રામ નિષ્ફળ જવાના કારણો જણાવો. ૭

(૨) ટૂંકનોંધ લખો (૧) રોલેટ એક્ટ (૨) દાંડીકૂચ ૭

અથવા

(અ) (૧) સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘની સ્થાપના, હેતુઓ, કારણો અને પરિણામો જણાવો. ૭

(૨) રાષ્ટ્રપતિ તેની લાયકાત, કાર્યો અને સત્તાઓ જણાવો. ૭

[P.T.O.]

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો (કોઈપણ ચાર)

૪

- (૧) ગાંધીજીના રાજકીય ગુરુ કોણ હતા?
 (અ) મોતીલાલ નહેરૂ (બ) ગોપાલ કૃષ્ણ ગોખલે
 (ક) દાદાભાઈ નવરોજી (ડ) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર
- (૨) હરિપુરા (સુરત) કોંગ્રેસ અધિવેશનના પ્રમુખ તરીકે કોની વરણી થઈ હતી?
 (અ) ડો. પટ્ટાની સીતારામ ભૈયાજીની (બ) જવાહરલાલ નહેરૂની
 (ક) સુભાષચન્દ્ર બોઝની (ડ) ગાંધીજીની
- (૩) બર્લિન કયા દેશની રાજધાની છે?
 (અ) રશિયા (બ) ઈંગ્લેન્ડ (ક) જર્મની (ડ) ફ્રાન્સ
- (૪) ભારતના ઉપરાષ્ટ્ર પ્રમુખની ચૂંટણી કોણ કરે છે?
 (અ) લોકસભાના સભ્યો (બ) રાજ્ય સભાના સભ્યો (ક) રાષ્ટ્રપતિ (ડ) સંસદના બંને ગૃહો.
- (૫) કરેંગે યા મરેંગે સૂત્ર ગાંધીજીએ કયારે ઉચ્ચાર્યું હતું?
 (અ) દાંડીકૂચ વખતે (બ) હિંદ છોડોની ચળવળ વખતે
 (ક) સવિનય કાનૂની ભંગની (ડ) અસહકારની ચળવળ વખતે
- (૬) લોકસભાની બેઠકો દરમ્યાન ગૃહના અધ્યક્ષ સ્થાને કોણ બેસે છે?
 (અ) રાષ્ટ્રપતિ (બ) સ્પીકર (ક) ઉપરાષ્ટ્રપતિ (ડ) વડાપ્રધાન

૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૧૮

- (અ) (૧) સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિ જણાવી તેની વિશિષ્ટતાઓની ચર્ચા કરો. ૭
 (૨) જમીનના પ્રકાર જણાવી, તેમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રકારોની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા
- (અ) (૧) વિકાસશીલ અર્થતંત્રના લક્ષણો જણાવી તેની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૭
 (૨) ભ્રષ્ટાચારની અર્થતંત્ર અને સમાજ પર વિપરીત અસરો પડે છે? તે સમજાવી ભ્રષ્ટાચાર રોકવા ભારત સરકારના પ્રયાસોની ચર્ચા કરો. ૭
- (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. ૩
- (૧) ભગવાન બુદ્ધના ઉપદેશનું સ્થળ કયું છે?
 (અ) અલહાબાદ (બ) બનારસ
 (ક) સાંચી (ડ) સારનાથ
- (૨) પડખાઉ જમીન બીજા કયા નામે ઓળખાય છે?
 (અ) રાતી (બ) કાળી
 (ક) લેટેરાઈટ (ડ) કાંપ
- (૩) બજાર પદ્ધતિને પદ્ધતિને કઈ પદ્ધતિ તરીકે ઓળખાય છે?
 (અ) મિશ્ર પદ્ધતિ (બ) સમાજવાદી પદ્ધતિ (ક) મૂડીવાદી પદ્ધતિ (ડ) સામ્યવાદી પદ્ધતિ
- (૪) માનવ હકોનું ઘોષણાપત્ર કોણે રજૂ કરેલ છે?
 (અ) અમેરિકાએ (બ) સંયુક્ત રાષ્ટ્રોએ (ક) ઈંગ્લેન્ડે (ડ) રશિયાએ
- (૫) કોઈપણ નાગરિક મૂળભૂત અધિકારોના રક્ષણ માટે કઈ અદાલતમાં દાદ માંગી શકે છે?
 (અ) તાલુકા અદાલતમાં (બ) જિલ્લા અદાલતમાં
 (ક) પારિવારિક (ફેમીલી) અદાલતમાં (ડ) વડી અદાલતમાં

English Version

Q-1 A Answer the following questions.

18

1. Clarify the modern concept of social science and give its domain and importance. 7
2. Discuss the educational value of social science from textbook of class 9? 7

or

1. Give the goals of social science education and discuss any three goals? 7
2. Prepare a general and specific objectives based on any selected unit of social science? 7

Q-1 B Write any Four answer of the following six questions.

4

1. In which year and which education policy came into force under the indian Prime Minister Rajiv Gandhi?
2. Give any four values of social science.
3. "Social Science is the study of mutual relationship of individuals" who has given this definition.
4. who has said that social science education is a modern part of present education.
 - (1) M.P.Mufat
 - (2) Forester
 - (3) Bining and Bining
 - (4) John.U.Michalis
5. Define social science according to Hillary.
6. According to which, is the task of bringing expected behavioral changes in students ?
 - (1)Bine
 - (2)E.b.Beslena
 - (3)Dr. Bloom
 - (4)John.U.Michaelis

P.T.O

Q-2 A Answer the following questions.

17

1. Explain the meaning and significance of microteaching? 7
2. Give meaning, importance, characteristics of good illustrations and medium of presentation for Illustration skill. 7

Or

1. Prepare a lesson plan based on simulation demonstration method? 7
2. Explain the Concept of setupath, compare setupath and microteaching? 7

Q-2 B Answer any of the three questions below

3

1. Give the steps for micro-teaching.
2. Give teacher-centric teaching methods.
3. Give the four example of illustration skill.
4. Give types of questioning skill.
5. Microteaching is the effective technique to change the behavior of teacher for classroom teaching, who gave it the definition.
 - (1) Bruce
 - (2) Clanback and other
 - (3) Allen and Rayn
 - (4) Macholum and lord

M968 - 5

Q-3 A. Answer the following questions.

18

1. Give the reason for the failure of the freedom movement of 1857

7

2. Write a short note (1) Rolet act (2) Dandikuch

7

or

1. Give the objectives, causes and results of the establishment of Union organization.

7

2. President: Give qualification, functions and power of the President.

7

Q-3 B Answer the question below select the appropriate option (any four)

4

1. Who was the political guru of Gandhiji

(A) Motilal Nehru

(B) Gopal Krushna Gokhle

(C) Dadabhai Navroji

(D) Ravindranath Tagor

2. Who was elected as the president of Haripura (surat) Congress legislature?

(A) Dr. Pattani Sitaram Bhaiyani

(B) Jawaharlal Nehru

(C) Subhaschandra Bose

(D) Gandhiji

P.T.O

3. Berlin is the capital of which country?

- (A) Russia
- (B) England
- (C) Germany
- (D) France

4. Who does the election of India's Vice President?

- (A) Members of Loksabha
- (B) Members of Rajyasabha
- (C) The President
- (D) Both Houses of Sansad

5. When did Gandhiji has given the slogan 'karenge ya marenge'?

- (A) At times of Dandikuch
- (B) At time of Hind Chodo Movement
- (C) At the time of the Civil disobedience movement
- (D) At the time of non-cooperation movement

6. Who presides over the chair of the house during Lok Sabha meetings?

- (A) The President
- (B) Speaker
- (C) Vice-President
- (D) Prime Minister

Q-4 A. Answer the following questions.

17

1. Discuss the features of the Indus Valley Civilization?
2. Give the types of land and discuss any four types of it?

7
7

or

1. Explain the characteristics of the developing economy by discussing it in detail?
2. Does corruption adversely affect the economy and society? Discuss the Government of India's efforts to stop corruption?

7
7

Q-4 B. Answer any of the three questions below

3

1. What is the place of Lord Buddha's preaching?

- (A) Alahabad
- (B) Banaras
- (C) Sanchi
- (D) Sarnath

2. Padkhau land known by which other name ?

- (A) Rati
- (B) Kali
- (C) Leteraite
- (D) Kamp

P.T.O

M 96 8

3. The Market method is known by which other name?

- (A) Mixed method
- (B) Socialist method
- (C) Capitalist method
- (D) Communist method

4. Who has published the declaration of human rights?

- (A) America
- (B) United Nations
- (C) England
- (D) Russia

5. In which court can any citizen ask for the protection of basic rights?

- (A) In the Taluka Court
- (B) In the District Court
- (C) In the Family Court
- (D) In the High Court

— X —

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 104

Sanskrit

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- ૧ (અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ લખો : ૧૪
- Answer any one of the following questions :
- (૧) ભારતીય ભાષાઓના વિકાસમાં સંસ્કૃતનું પ્રદાન જણાવો. ૭
- Mention the contribution of Sanskrit in the development of Indian languages.
- (૨) સંસ્કૃત ભાષા શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી, કોઈપણ બેના વિશિષ્ટ હેતુ લખો. ૭
- State general objectives of Sanskrit teaching and give specific objective of any two.
- અથવા
- (૧) ભારતના સાંસ્કૃતિક પરિપેક્ષ્યમાં સાંસ્કૃતિક દૃષ્ટિએ સંસ્કૃતનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૭
- Explain the importance of Sanskrit in the cultural perspective of India.
- (૨) સંસ્કૃત ભાષા શિક્ષણને લોકપ્રિય બનાવવાના માર્ગો સૂચવો. ૭
- Suggest the ways of making Sanskrit teaching popular.
- (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૪
- Answer any four the following questions :
- (૧) સંસ્કૃત પંચના અધ્યક્ષ કોણ હતાં? ૭
- Who was the chairman of Sanskrit commission?
- (૨) નૌકાદળનો મુદ્રાલેખ કયો છે? ૭
- What is the motto of Navy?
- (૩) ગુજરાત રાજ્યમાં સંસ્કૃત ભાષા કયા ધોરણથી ભણાવાય છે? ૭
- From which standard Sanskrit language is taught in the state of Gujarat?
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યમાં સૌથી પ્રાચીન ગ્રંથ કયો છે? ૭
- Which is the oldest scripture in Sanskrit Language?
- (૫) વિદ્યાર્થી છંદોબદ્ધ ગાન કરે. —આ પ્રવૃત્તિ કયા હેતુ સાથે સંકળાયેલ છે? ૭
- “Students become able to sing with rhythm”. These activities are related with which objective.
- (૬) સંસ્કૃત પંચની સ્થાપના ક્યારે થઈ? ૭
- When was the established of Sanskrit punch?
- ૨ (અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ લખો : ૧૪
- Answer any one of the following questions :
- (૧) સંસ્કૃતમાં કોઈ એક એકમ માટે કા. પા. કાર્ય કૌશલ્યનું પાઠ આયોજન લખો ૭
- Write lesson planing for B. B. Work skill any one unit of Sanskrit subject.
- (૨) માઈક્રોટીચીંગની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના સોપાનો જણાવો. ૭
- Explain the concept of Micro-teaching and explain its steps.

અથવા/OR

[P.T.O.]

1303M964-2

- (१) धोरण-टना संस्कृतमांथी कोरु अक अकम पसंद करी नीयेना मुदा माटे पाठ आयोजन बनावो.
(क) शैक्षणिक मुदा (ख) शिक्षक-विद्यार्थी प्रवृत्ति (ग) मूल्यांकन कसोटी

Selecting a unit from 8th standard in Sanskrit, draw a lesson plan for the following heads :

(i) Teaching points (ii) Teacher-student activities (iii) Evaluation test.

- (२) व्याख्यान पद्धतिना लक्षणो अने महत्त्व लपो.

Write characteristics of lecture method and its importance.

- (ब) नीये आपेला प्रश्नोमांथी कोरुपण त्रण प्रश्नोना जवाब लपो :

3

Answer any three of the following questions.

- (१) आगमन पद्धति अटले शुं?

What is the Inductive- method?

- (२) व्याख्या पद्धतिनी बे मर्यादा लपो.

Mention two demerits of Lecture-method.

- (३) माइकोटीचिंगना प्रणेता कोण छे?

Who is the pioneer of Micro-teaching.

- (४) सिम्युलेशन अटले शुं?

What is the simulation?.

- (५) पडधा प्रश्नो कोने कडेवाय?

What is echo questions?

- 3 (अ) नीये आपेला प्रश्नोमांथी कोरुपण अक प्रश्नोना जवाब लपो :

१४

Read the extract and answer th question in Sanskrit :

- (१) नीये आपेला इकराने आधारे संस्कृत प्रश्नोना संस्कृतमां उत्तर लपो :

Read the extract and answer the question in Sanskrit :

वस्तुतः इदम् उपनगर प्राचीनआलादेव अध्यपन अध्यापनस्य केन्द्रमासीत्। पूर्वमत्र अष्टादशविधायः पठनं, पाठनं च भवति स्म। एतासु विद्यासु चत्वारो वेदाः, षड वेदांगानि, पुराणम्, न्यायः, मीमांसा, स्मृतिः, आयुर्वेदं धनुर्वेदं, गन्धर्ववेद-अर्थवेदाः चत्वारः उपवेदाः च समाविष्टाः सन्ति। ततः बौद्धदर्शनस्य जैनदर्शनस्य च इदं सेन्दं सञ्जातम्। रिग्रस्तस्य चतुर्थ्यां शताब्द्यां ऋग्वेदस्य भाष्यकारः स्कन्दस्वामी सञ्जातः। सः अत्रैव अवसत्। एतत् सूचयति यत् गुजकाले अत्र वेदाध्यपनमपि प्रचलति स्म।

- (१) अष्टादशविधायं साः काः समाविष्टाः?

- (२) वलभीविद्यारस्थानं पश्चात् कस्य केन्द सञ्जातम्?

- (३) ऋग्वेदस्य भाष्यकारः स्कन्दस्वामी सुत्र अवसत्?

- (४) गुप्तकाले अस्यायि अध्ययनं प्रचलित स्म?

- (५) समाविष्टाः नो अनुवाद शुं थाय?

- (६) आ इकरो कया पाठमांथी लेवामां आव्यो छे :

From which lesson this paragraph is taken?

- (२) नीयेना श्लोकनो अनुवाद करी समजूती आपो :

9

Translate the following श्लोक and explain :

सदावक्री सदा क्रूरः अन्याराशि स्थितः सदा।

सदा पूजामणक्षतै जामातो दशमो ग्रहः

1303M964-3

अथवा/OR

(१) स्वर अने व्यंजनનો तफावत स्पष्ट करी संस्कृत ध्वनिओना उच्यार स्थान प्रमाणे कोठी दर्शावो.
Clarify the difference between स्वर and व्यंजन. State the Sanskrit sounds according to their pronunciation place.

(२) नीचेना श्लोकनो अनुवाद करी समजूती आपो : ७
Translate the following श्लोक and explain :
दरिद्राय धनं देयं, ज्ञानं देयं जडाय च।
पिपासिताय पानीयं क्षुधिताय च भोजनम्॥

(७) नीचे आपेला प्रश्नोभांथी (कोईपक्ष चार) प्रश्नोना उत्तर लपो : ४
Answer (any four) the following questions :

- (१) व्यंजन अटले शुं? What is the व्यंजन?
- (२) स्वरनी संख्या केटली छे? How much is the स्वर?
- (३) संस्कृतमां उष्माक्षर जशावो. State उष्माक्षर in Sanskrit?
- (४) एन हितं चरन्त?
- (५) माला सेन विधायति?
- (६) गुजकाले कस्यायि अध्ययनं प्रचलित स्म।

४ (अ) नीचे आपेला प्रश्नोभांथी कोईपक्ष अेक प्रश्ननो उत्तर लपो : १४
Answer any one of the following questions :

- (१) बाल (पु)ना रूप लपो. Write form of बाल (पु).
- (२) संधि अटले शुं? स्वर संधिनी उदाहरण सहित समजूती आपो. ७
What is संधि? Explain स्वर संधि with illustrations.

अथवा/OR

(अ) (१) कृदंतना प्रकार जशावी हेत्वर्थ कृदंत उदाहरण साथे समजावो. १४
State the types of participle. Explain हेत्वर्थ कृदन्त with illustration.
(२) वर्तमानकाळ आत्मनैयटना प्रत्यय लपी, लभ् धातुना रूप लपो.
Recognition of forms आत्मनैपद present tense, write the form of लभ।

(७) नीचे आपेला प्रश्नोभांथी कोईपक्ष त्रश प्रश्नोना जवाब लपो : ३
Answer any three of the following questions :

- (१) शाला आकारानी स्त्री प्रथमा प्रथमा विभक्ति द्वि.व.नुं रूप लपो.
Give प्रथमा विभक्ति दिव of शाला आकारानी स्त्री।
- (२) मुखे कथं विभक्तिनुं रूप छे?
How recognition of the case मुखे is?
- (३) संधिना प्रकार केटला छे? How many different types of संधि are there?
- (४) कथ् धातुनुं संबंधक भूतकृदन्ती लपो. Write the संबंधक भूतकृदन्त of कथ् धातु।
- (५) प्रत्यक्षः नो संधि विग्रह लपो. Write the संधिविग्रह of प्रत्यक्षः।

B.Ed. (Sem.-1) Examination

B 111

Accountancy

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q:1 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [14]

1. નામનાં મૂળતત્ત્વોનાં શિક્ષણનાં ધ્યેયોની વિગતવાર ચર્ચા કરો. (07)
2. (I) "વિદ્યાર્થીઓ નામનાં મૂળતત્ત્વો વિષયમાં કૌશલ્ય કેળવે" એ સામાન્ય હેતુના વિશિષ્ટ હેતુઓ અને અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન જણાવો. (04)
- (II) નામનાં મૂળતત્ત્વો વિષય શિક્ષણનાં સામાન્ય હેતુનાં લક્ષણો જણાવો. (03)

અથવા

1. ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામનાં મૂળતત્ત્વોનાં શિક્ષણનું મહત્ત્વ સમજાવો. (07)
2. નામનાં ઇતિહાસ જણાવી નામનાં હેતુઓ વિશે ચર્ચા કરો. (07)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. [04]

1. ટૂંકનોધી નામા પદ્ધતિની સૌ પ્રથમ લેખિત રજૂઆત કોણે કરી હતી?
2. "વિદ્યાર્થીઓ નામનાં મૂળતત્ત્વો વિષયમાં જ્ઞાન મેળવે" એ સામાન્ય હેતુનું ઉદાહરણ આપો.
3. નામું લખવાની કોઈ બે પદ્ધતિનાં નામ જણાવો.
4. વિશિષ્ટ હેતુનાં કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.
5. અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન એટલે શું?
6. કંપનીનાં હિસાબોમાં માલિક સિવાય અન્ય કયા પક્ષકારોને રસ હોય છે?

Q:2 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [14]

1. ધોરણ-11 નો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી આગમન-નિગમન પદ્ધતિ આધારિત નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
(i) વિશિષ્ટ હેતુઓ (ii) શૈક્ષણિક મુદ્દા (iii) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ (07)
2. નિદર્શન પદ્ધતિ નો અર્થ જણાવો. નિદર્શન પદ્ધતિ ના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવી તેના અસરકારક ઉપયોગમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો. (07)

અથવા

1. સૂક્ષ્મઅધ્યાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના સોપાનો વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો. (07)
2. સિમ્યુલેસન એટલે શું? સિમ્યુલેસનના લાભ અને ગેરલાભ વિશે ચર્ચા કરો. (07)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[03]

1. વ્યાખ્યાન પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો.
2. પ્રશ્ન પ્રવાહિતા કૌશલ્યનાં ઘટકો જણાવો.
3. માઈક્રો પાઠનો સમયગાળો જણાવો.
4. ઉદાહરણ કૌશલ્યનો અર્થ જણાવો.
5. માઈક્રોટીચિંગનાં કોઈ બે લાભ જણાવો.

Q:3 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો.

[14]

1. નીચેના પારિભાષિક શબ્દો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
લેણદાર, વેપારી વટાવ, મૂડી, મિલકતી (07)
2. હીરાંગી સિલ્ક મિલ્સના ચોપડામાં તા.1-4-16 ના રોજ ચંત્ર ખાતાની બાકી રૂ 90,000 છે. કંપની દર વર્ષે 10% લેખે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ ઘસારો ગણે છે. તા. 31-3-18 ના રોજ આ ચંત્ર તેની ચોપડે કિંમત પર 25% નુકસાન સાથે વેચી દેવામાં આવ્યું. ઉપરની વિગતોના આધારે ઘસારા ખાતું, ચંત્ર ખાતું તથા જરૂરી આમનોંધ તૈયાર કરો. (બા.જે.જરૂરી નથી) (07)

અથવા

1. નીચેના વ્યવહારોની નિરાલીના ચોપડે આમનોંધ લખો. (07)
2018
અપ્રિલ 1 રોકડ ખરીદી રૂ 30000 અને રોકડ વેચાણ રૂ 28000.
5 રૂ 10,000 નું અંગત ફર્નિચર ધંધામાં લાવ્યા.
7 રૂ 6000 નો માલ યશ પાસેથી ખરીદ્યો.
10 યશ પાસેથી ખરીદેલ માલ પૈકી અડધા ભાગનો માલ ખામીવાળો હોઈ પરત કાર્યો.
12 સોનુ પાસેથી રૂ 10,000નો માલ ખરીદ્યો તેના અડધા ભાગના ચેકથી ચુકવ્યા.
15 સોનુ પાસેથી ખરીદેલ માલ 20% નફો ચઢાવી 10% વેપારી વટાવે રોશનીને વેચ્યો.
18 રોશનીએ રૂ 3000 નો માલ પરત કર્યો.
(બા.જે. જરૂરી)
2. (I) સામાન્ય અનામત અને જોગવાઈઓ વચ્ચે તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (04)
(II) જોગવાઈ એટલે શું? તેનું મહત્વ જણાવો. (03)

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[04]

1. લેણીહુંડીનો અર્થ જણાવો.
2. વિશિષ્ટ અનામતનું ઉદાહરણ આપો.
3. અદ્રશ્ય મિલકતના બે ઉદાહરણ આપો.
4. આમનોંધ લખો. ઓફીસ ખર્ચ માટે રૂ. 300 અને ઘરખર્ચ માટે રૂ.500 બેન્કમાંથી ઉપાડયા.

5. ઘસારાપાત્ર મિલકત એટલે શું?
6. પાકા સરવૈયામાં ઘસારો ક્યાં અને કઈ રીતે દર્શાવાય છે?

Q:4 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [14]

1. (I) પાઘડીના મૂલ્યાંકનને અસરકરતા પરિબલો વિશે ચર્ચા કરો. (03)
- (II) નીતુ અને સાનિયા એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓની ભાગીદારી પેઢીના નફો તથા અન્ય માહિતીના આધારે ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત અધિક નફાની બે વર્ષની ખરીદીને આધારે નક્કી કરો. (04)

- રોકાયેલી મૂડી: રૂ 16,00,000
- અપેક્ષિત વળતરનો દર : 12%
- પાછલા વર્ષોનો નફો:

વર્ષ	નફો રૂ
2014-15	2,40,000
2015-16	1,80,000
2016-17	3,00,000

2. ડિબેન્ચર એટલે શું? ડિબેન્ચરના પ્રકાર વિગતવાર સમજાવો. (07)

અથવા

1. નીચેના વ્યવહારોની કંપનીના ચોપડામાં શેરજમીને લગતી અને તે શેર ફરીથી બહાર પાડવા અંગેની આમનોંધ પસાર કરો. (બા.જે. જરૂરી નથી)
 - (I) કંપનીએ રૂ.10ની મૂળકિંમતના ફેયાઝના 500 ઇક્વિટી શેર તા.1-3-17 ના રોજ જમ કર્યા. ફેયાઝએ આખરી હતાના શેરદીઠ રૂ.3 લેખે નાંણા ભર્યા ન હતા. જમ થયેલ શેર કંપનીએ શેરદીઠ રૂ.8ના ભાવે તા. 2-4-17ના રોજ ફરીથી બહાર પાડ્યા, જે સંજયે ખરીદ્યા. (04)
 - (II) તા. 10-07-17ના રોજ કંપનીએ રૂ.10 ની મૂળકિંમતના શ્વેતા પાસેના 350 ઇક્વિટી શેર, જે શેર દીઠ રૂ.3 પ્રથમ હતા પેટે અને શેરદીઠ રૂ.2 બીજા અને છેલ્લા હતા પેટે નહિ ભરી શકવાના કારણે જમ કર્યા હતા. તા. 12-08-2017ના રોજ જમ થયેલા શેર, શેરદીઠ રૂ.7 લેખે ફરીથી બહાર પાડ્યા, જે ધર્મશે ખરીદ્યા. (03)
 2. (I) નફાનુકશાન ફાળવણી ખાતામાં સમાવેશ થતી વિગતો જણાવો. (03)
 - (II) ભાગીદારી પેઢીના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરતી વખતે કાયા સરવૈયામાં આપેલી નીચેની બાકીઓ ક્યાં દર્શાવશો. (04)
- ઉપાડ, ઘાલખાધ, માલપરત જમા, મજૂરી અને પગાર

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

[03]

1. આપેલ લોન પાકા સરવૈયામાં કઈ બાજુ દર્શાવવામાં આવે છે?
2. પાઘડી પાકા સરવૈયામાં કયા મથાળા હેઠળ દર્શાવવામાં આવે છે?
3. ભાગીદારોના ચાલુ ખાતા એટલે શું?
4. શેર જમી એટલે શું?
5. ડિબેન્ચર કેટલા ટકા વટાવથી બહાર પાડી શકાય છે?

December-2018

14965-5

B.Ed.,Sem-I (New)

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q: 1 [A] Write answer in about 500 words for the following questions. [14]

1. Discuss in details the aims of accountancy education. (07)
2. (I) 'Students will develop skill in accountancy'. State specific objective and expected behavioural changes of this general objective. (04)
- (II) State characteristics of general objectives of accountancy. (03)

OR

1. Explain the Importance of accountancy education at higher secondary level. (07)
2. State the history of accountancy and discuss the objectives of accountancy (07)

[B] Answer ANY FOUR questions in short. [04]

1. Who has first presented double entry accounting system in written form?
2. 'Students will acquire knowledge in accountancy'. Give an example of this general objective.
3. Give any two names of methods of writing accounting.
4. Give any two characteristics of specific objectives?
5. What is expected behavioural changes?
6. Except owner of the company who else are interested in companies accounting?

Q: 2 [A] Write answer in about 500 words for the following questions. [14]

1. Prepare a lesson plan considering the following points on the basis of Inductive-Deductive method for any topic of std-11. (07)
2. Give meaning of Demonstration method and state advantages and disadvantages of it. State the role of a teacher in effective use of it. (07)

OR

1. Give the meaning of Micro Teaching and explain the steps of micro teaching in detail. (07)
2. What is simuleson? Discuss the advantages and disadvantages of simuleson. (07)

[B] Answer ANY THREE questions in short. [03]

1. Give meaning of lecture method.
2. State the elements of questionnaire skill.
3. State time period of micro lesson.
4. Give meaning of Illustration skill.
5. State any two advantages of micro teaching.

M 965 - 6

Q: 3 [A] Write answer in about 500 words for the following questions.

[14]

1. Explain the following terms with an example. (07)
Creditors, Trade Discount, Capital, Assets.
2. Balance of Machine account as on 1-4-16 in the books of Hirangee Silk Mills is Rs. 90,000. Company provides depreciation at 10% every year under reducing balance method. On 31-3-18 this machine account was sold at 25% loss on book value. From the above information prepare depreciation account, machine account and pass necessary journal entries. (Narration not required) (07)

OR

1. Write journal entries for the following transactions in the book of Nirali. (07)
2018
April 1 Cash Purchase Rs. 30,000 and cash sales Rs 28,000
5 A personal furniture of Rs 10,000 brought to business.
7 Goods of Rs 6,000 purchased from Yash.
10 Out of goods purchased due to defective goods half goods returned to Yash.
12 Goods of Rs 10,000 purchased from Sonu and Half amount paid by cheque.
15 Goods purchased from Sonu sold to Roshni after adding 20% profit, at 10% trade discount.
18 Roshni returned goods of Rs. 1000.
(Narration is compulsory)
2. (I) Distinguish between General Reserve and Provision. (04)
(II) What is provision? State its importance. (03)

[B] Answer ANY FOUR questions in short.

[04]

1. Give meaning of Bills payable.
2. Give an example of specific reserve.
3. Give two example of intangible assets.
4. Write Journal Entry: Withdraw from bank Rs. 300 for office expenses and Rs. 500 for household expenses.
5. What is depreciable assets?
6. Where and how depreciation is disclosed in the balance sheet?

Q: 4 [A] Write answer in about 500 words for the following questions.

[14]

1. (I) Discuss the factors affecting the valuation of goodwill. (03)

(II) Nitu and Saniya are partners of a partnership firm. On the basis of their partnership firm's profit and other information, determine the value of goodwill on the basis of two years purchase of super profit. (04)

- Capital Employes: Rs. 16,00,000
- Expected Rate of return: 12%
- Previous years profit:

Year	Profit (Rs.)
2014-15	2,40,000
2015-16	1,80,000
2016-17	3,00,000

2. What is Debenture? Explain types of debentures in details. (07)

OR

1. Pass necessary journal entries in the books of company relating to forfeiture and reissue of shares in respect of following transactions: (Narrations not required)

(I) On 01-03-17, company forfeited 500 equity shares of Rs.10 each of Faiyaz. Faiyaz did not pay Rs. 3 per share in respect of share final call. On 02-04-2017, company reissued forfeited shares at Rs. 8 per share, which were purchased by Sanjay. (04)

(II) On 10-07-2017, company forfeited 350 equity share of Shweta of face value of Rs.10 each for non-payment of Rs.3 per share on first call and Rs.2 per share on second and final call. On 12-08-17, all forfeited shares are reissued at Rs.7 per share which were bought by Dharmesh. (03)

2. (I) State the things which will be included in Profit and Loss Appropriation account. (03)

(II) Where will you disclose the following items given in a trial balance during the preparation of a final account of partnership firm: (04)

Drawings, Bad Debt, Goods return credit, Wages and salary

[B] Answer ANY THREE questions in short.

[03]

1. Where will loan given be recorded in balance sheet?
2. Under which head goodwill is shown in the balance sheet?
3. What is current account of partners?
4. What is share forfeiture?
5. At what rate debenture may issued at discount?

B.Ed. (Sem.-1) Examination
B-106

Mathematics

March 2019

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) ગણિતની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી ગણિતનું સ્વરૂપ જણાવો. ૭
- (૨) ગણિત શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી તેમાંથી કોઈ પણ એક હેતુના ઓછામાં ઓછા ૭ પાંચ વિશિષ્ટ હેતુઓ દર્શાવો.
- અથવા**
- (અ) (૧) ધોરણ ૮ના ગણિતના અભ્યાસક્રમના મુખ્ય મુદ્દાઓની નોંધ કરો. ૭
- (૨) ગણિત શિક્ષણના ધ્યેયો જણાવી બ્લૂમ ટેક્સોનોમીની વિગતે ચર્ચા કરો. ૭
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (છમાંથી ચાર) : ૪
- (૧) ગણિત આદર્શ નાગરિક ઘડતરના પાયામાં રહેલું છે આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.
- (૨) વિદ્યાર્થીઓ ગણિતના ઉપયોગિતા મૂલ્યની કદર કરે. આ હેતુના બે ક્રિયાપદો જણાવો.
- (૩) વિચારવાની રીત તરીકે ગણિતશાસ્ત્ર મહત્ત્વ ધરાવે છે જેના કોઈ પણ બે કારણો જણાવો.
- (૪) કોઈ પણ બે ગણિતજ્ઞોના નામ લખો.
- (૫) અવકાશ સંશોધન ક્ષેત્રમાં ગણિતની ઉપયોગિતા દર્શાવતા બે ઉદાહરણ આપો.
- (૬) ગણિતનું નિયામક મૂલ્ય એટલે શું?
- ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) માર્કોટીચિંગના લાભાલાભ જણાવો. ૭
- (૨) અધ્યાપન કૌશલ્યોની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી કોઈ પણ એક અધ્યાપન કૌશલ્યની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- (૧) સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્યનો અર્થ સમજાવી, સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્ય માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો. ૭
- (૨) ધોરણ ૧૦ ગણિત વિષયનો કોઈપણ એક એકમ પસંદ કરી નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખી ૭ પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
- (અ) કા. પા. કાર્ય (બ) મૂલ્યાંકન કસોટી (ક) સ્વાધ્યાય
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈ પણ ત્રણ) ૩
- (૧) શાળા વ્યવસ્થામાં શિક્ષક કયા મહત્ત્વના આયોજનો કરે છે?
- (૨) માર્કોટીચિંગમાં પ્રતિપોષણના પ્રાપ્તિસ્થાનો કયા છે?
- (૩) ઉદાહરણની રજૂઆત માટેના માધ્યમો જણાવો.
- (૪) માર્કોટી પાઠ એ સિમ્યુલેશન પાઠથી કઈ રીતે જુદો પડે છે. બે મુદ્દાઓ જણાવો.
- (૫) સ્ટ્રે લેશનના પાઠનો સમયગાળો જણાવો.
- ૩ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) અવયવ પાડો : $x^3 - 23x^2 + 142x - 120$ અને ઘાત જણાવો. ૭
- (૨) ત્રિકોણનો પાયો, પાયા પરનો એક ખૂણો અને બીજી બે બાજુઓના માપનો સરવાળો ૭ આપ્યો હોય તેવો ત્રિકોણ રચવો.

અથવા

[P.T.O.]

1303M966-2

- (૧) સંખ્યારેખા પર $\sqrt{3}$ દર્શાવો. ૭
- (૨) પરસ્પર A બિંદુએ છેદતી બે રેખાઓ l અને mથી સમાન અંતરે બિંદુ P આવેલ છે. સાબિત કરો કે રેખા AP તેમની વચ્ચેના ખૂણોને દુભાગે. ૭
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (છમાંથી ચાર) ૪
- (૧) શૂન્ય બહુપદી કોને કહેવાય? ૭
- (૨) $\sqrt[3]{5}$ નો $\sqrt[3]{5}$ સાથે ગુણાકાર કરો. ૭
- (૩) વિપરીત કોણ એટલે શું? ૭
- (૪) બે વર્તુળ એકરૂપ ક્યારે કહેવાય? ૭
- (૫) ભૌમિતિક રચના કોને કહેવાય? ૭
- (૬) સંગતતાની સંજ્ઞા જણાવો? ૭
- ૪ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (૧) $ax^2 + bx + c = 0$ નાં બીજાનું સ્વરૂપ સમજાવો અને જો $\sqrt{3}x^2 - 5x + 2\sqrt{3} = 0$ સમીકરણનો R માં ઉકેલ હોય તો તે વ્યાપક સૂત્રની મદદથી મેળવો. ૭
- (૨) સમપ્રમાણતાનું મૂળભૂત પ્રમેય લખો. ૭
- અથવા
- (૧) જો $\cos\theta = \frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2}}$, $0 < \theta < 90$, તો $\sin\theta$ અને $\tan\theta$ ની કિંમત શોધો. ૭
- (૨) એક જ સમતલમાં આપેલ વર્તુળ તથા રેખાનો છેદ માટેની ત્રણ શક્યતાઓ સમજાવી અને જો \overline{AB} , $O(0, 5)$ ની જીવા છે. $AB = 8$ વર્તુળને A અને B બિંદુએ દોરેલા સ્પર્શકો P બિંદુએ છેદે છે તો PA શોધો. ૭
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (પાંચમાંથી ત્રણ) ૩
- (૧) ભૌમિતિક રૂપાંતર એટલે શું? ૭
- (૨) દ્વિઘાત સમીકરણનું પ્રમાણિત સ્વરૂપ લખો. ૭
- (૩) વર્તુળ એટલે શું? ૭
- (૪) ત્રિકોણમિતિનો સૌ પ્રથમ ઉપયોગ કયા ગણિતજ્ઞે કર્યો? ૭
- (૫) ΔABC માં $\overline{PQ} \parallel \overline{BC}$, $P \in \overline{AB}$, $Q \in \overline{AC}$ જો $4AP = AB$ અને $AQ = 4$, તો AC શોધો. ૭

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

1 (a) Answer the following :

- (1) Clarify the concept of Mathematics and Discuss the nature of Mathematics. 7
- (2) State the general aims of the teaching of Mathematics and write any five specific objectives of any general aims of mathematics teaching. 7

OR

- (1) Note down the main points of the syllabus of std. 8 th textbook.
- (2) State the aims of Mathematics and discuss the taxonomy of bloom in detail.

1303M966-3

- (b) Answer the following : (any four out of six) 4
- (1) Mathematics is fundamental in developing ideal citizens.-Explain the statement.
 - (2) State two verbs of the general aims of mathematics students will appreciate the utility value of mathematics.
 - (3) Give two reasons of importance of mathematics as a thinking process.
 - (4) Give name of any two Mathematicians.
 - (5) Give two examples of the utility of mathematics in the area of space research.
 - (6) What is the Disciplinarian value?
- 2 (a) Answer the following :
- (1) Write merits and Demerits of microteaching.
 - (2) Clarify the concept of skills of teaching and Discuss any one of them.
- OR**
- (1) Explain the meaning of the skill of explanation and discuss which things will you keep in mind while explaining?
 - (2) Prepare a lesson plan of any unit of Ste. 10th mathematics while keeping in mind the following points.
(A) B. B. Work (B) Evaluation test (C) Assignments.
- (b) Answer the following : (any three out of five) 3
- (1) Which main planning do the teacher make in school system?
 - (2) Which are the sources of feedback of microteaching?
 - (3) Discuss the medium through which examples are presented.
 - (4) Show with two illustrations how micro teaching is different from simulation.
 - (5) What is the time duration of stray lessons?
- 3 (a) Answer the following :
- (1) Factorize : $x^3 - 23x^2 + 142x - 120$ and find the degree. 7
 - (2) To construct a triangle given its base, a base angle and sum of other two sides. 7
- OR**
- (1) Locate $\sqrt{3}$ on the number line. 7
 - (2) P is a point equidistant from two lines l and m intersecting at point A show that the line AP bisects the angle between them
- (b) Answer the following : (any four out of six) : 4
- (1) What is a zero of the polynomial.
 - (2) Multiply $\sqrt[4]{5}$ by $\sqrt[3]{5}$.
 - (3) What is the mean by reflex angle?
 - (4) When are two circles called congruent?
 - (5) What is geometrical construction?
 - (6) What is the symbol of correspondence?

1303M966-4

4 (a) Answer the following :

- (1) Explain the nature of the roots of quadratic equation $ax^2 + bx + c = 0$ and If $\sqrt{3}x^2 - 5x + 2\sqrt{3} = 0$ has a solution in R then solve it using the general formula. 7
- (2) Write the fundamental theorem of proportionality. 7

OR

- (1) If $\cos\theta = \frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2}}$, $0 < \theta < 90$, find the value of $\sin\theta$ and $\tan\theta$.
- (2) Write the three possibilities of Intersection of a line and circle in the same plane and If \overline{AB} is a chord of $\odot(0, 5)$ such that $AB=8$ tangents at A and B to the circle intersect in P then find PA.

(b) Answer the following (any three out of five) :

- (1) What is geometric transformation?
- (2) Write the standard form of a quadratic equations.
- (3) What is the mean by the circle
- (4) Which mathematician first used the concept of Trigonometry
- (5) In ΔABC , $\overline{PQ} \parallel \overline{BC}$, $P \in \overline{AB}$, $Q \in \overline{AC}$ If $4AP = AB$ and $AQ = 4$, then find AC 3

B.Ed. (Sem.-1) Examination**B 112****Psychology****March 2019****Time : 2-30 Hours]****[Max. Marks : 70****Q.1 (A) Answer the following questions. (14)**

- (1) Clarify the concept of psychology and discuss the areas of study of psychology.
- (2) What are the advantages to education, due to modern researches in psychology?

OR

- (1) State the General Objective of teaching psychology for Understanding and Application and discuss their specific objectives.
- (2) Discuss the importance of psychology in daily life.

Q.1 (B) Answer any four out of the following six questions. (04)

- (1) Give definition of psychology.
- (2) State any two aims of Psychology.
- (3) What do you mean behavioural Science?
- (4) State the General Objective of teaching psychology for Knowledge.
- (5) State two specific objectives for General Objective knowledge.
- (6) What are specific objectives?

Q.2 (A) Answer the following questions. (14)

- (1) Select any one topic from class 12th and prepare micro teaching plan for the skill of Set Induction.
- (2) What do you mean by simulation? Discuss its merits and demerits.

OR

- (1) Prepare a lesson plan for the topic 'Emotion' keeping in mind following points.
1) Specific objective 2) Teaching point 3) Teacher's Activity
4) Teaching Aids
- (2) Discuss the steps of micro teaching in detail with example.

Q.2 (B) Answer any three out of the following five questions. (03)

- (1) What is the first step of lesson planning?
- (2) What do you mean by taking students towards topic.
- (3) State negative verbal reinforcement
- (4) State any two demerits of lecture method.
- (5) In which university concept of Micro Teaching was first originated.

Q.3 (A) Answer the following questions. (14)

- (1) Explain different approaches of psychology.
- (2) Explain the steps of cognitive development theory of Jean Piaget.

OR

- (1) Discuss the characteristics of good psychological test in detail.
- (2) State Internal glands and explain any three of them.

Q.3 (B) Answer any four out of the following six questions. (04)

- (1) Where is the first forensic science university of the country?

M1967-2

- (2) State the types of observation method.
- (3) State any two merits of case study method?
- (4) Jean Piaget gave which principle?
- (5) What is growth?
- (6) Name psychological test.

Q.4 (A) Answer the following questions. (14)

- (1) Explain the implications of Thorndike's experiments.
- (2) Discuss the nature of attitude in detail.

OR

- (1) Explain Howard Gardner's multiple intelligence theory.
- (2) Explain the law of nearness in perception.

Q.4 (B) Answer any three out of the following five questions. (03)

- (1) What is biasedness?
- (2) Give the formula to find I.Q
- (3) Explain the parts of mind.
- (4) Name the three dimensions given by Guilford in three dimensional table.
- (5) Who gave the concept of insight?

પ્રશ્ન-૧	અ	નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.	
	(i)	મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના અભ્યાસક્ષેત્રોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો	૦૭
	(ii)	મનોવિજ્ઞાનમાં આધુનિક શોધકાર્યથી શિક્ષણને શું ફાયદો છે?	૦૭
		અથવા	
	(i)	મનોવિજ્ઞાન વિષયશિક્ષણના સમજ અને ઉપયોગના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી આ સામાન્ય હેતુઓ વિશિષ્ટ હેતુ ની ચર્ચા કરો.	૦૭
	(ii)	રોજંદાજીવનમાં મનોવિજ્ઞાનનું મહત્ત્વ સમજાવો.	૦૭
પ્રશ્ન-૧	બ	નીચેના આપેલ છ બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો.	૦૪
	૧.	મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપો.	
	૨.	મનોવિજ્ઞાનના કોઈપણ બે હેતુઓ જણાવો.	
	૩.	વાર્તાનિક વિજ્ઞાન એટલે શું?	
	૪.	સમજ માટેનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.	
	૫.	જ્ઞાનના કોઈપણ બે વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.	
	૬.	વિશિષ્ટ હેતુ કોને કેહવાય?	
પ્રશ્ન-૨	અ	નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.	
	(i)	ધોરણ-૧ રના મનોવિજ્ઞાનના પુસ્તક માંથી કોઈ એક એકમ પસંદ કરી વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય અંતર્ગત પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો	૦૭
	(ii)	સિમ્યુલેશન એટલે શું? તેના લાભાલાભની ચર્ચા કરો.	૦૭
		અથવા	
	(i)	સંવેદન વિષયાંગ પર નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખી પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો. - વિશિષ્ટ હેતુ - શૈક્ષણિક મુદ્દા - શિક્ષક પ્રવૃત્તિ - શૈક્ષણિક સાધન	૦૭
	(ii)	માર્કકોર્ટિચિંગના સોપાનો સવિસ્તાર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો	૦૭
પ્રશ્ન-૨	બ	નીચેના આપેલ પાંચ બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો.	૦૩
	૧.	પાઠ આયોજનનું પ્રથમ સોપાન કયું છે?	
	૨.	વિષય પ્રત્યે અભિમુખ કરવા એટલે શું?	
	૩.	નકારાત્મક શાબ્દિક સુદૃઢકો જણાવો.	
	૪.	વ્યાખ્યાન પદ્ધતિની કોઈ પણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.	
	૫.	માર્કકોર્ટિચિંગનો ઉદ્ભવ કઈ યુનિવર્સિટીમાં થયો હતો?	
પ્રશ્ન-૩	અ	નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.	
	(i)	મનોવિજ્ઞાનના વિવિધ અભિગમો વિગતે સમજાવો.	૦૭
	(ii)	જિન-પિયાજેના બોધાત્મક વિકાસના તબક્કા સમજાવો.	૦૭
		અથવા	
	(i)	સારી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના લક્ષણોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.	૦૭
	(ii)	અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિઓ જણાવી, કોઈપણ ત્રણની સમજૂતી આપો.	૦૭
પ્રશ્ન-૩	બ	નીચેના આપેલ છ બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો.	૦૪
	૧.	દેશની સૌ પ્રથમ ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?	
	૨.	નિરીક્ષણ પદ્ધતિનાં પ્રકારો જણાવો.	
	૩.	વ્યક્તિ ઈતિહાસ પદ્ધતિનાં કોઈપણ બે લાભ જણાવો.	
	૪.	જિન-પિયાજે એ કયો સિદ્ધાંત આપ્યો?	
	૫.	વૃદ્ધિ એટલે શું?	
	૬.	મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના નામ આપો.	
પ્રશ્ન-૪	અ	નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.	
	(i)	થોર્ન કાર્થકના પ્રયોગની ફલશ્રુતિ સમજાવો.	૦૭
	(ii)	મનોવલણના સ્વરૂપની વિગતે ચર્ચા કરો.	૦૭
		અથવા	
	(i)	ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.	૦૭
	(ii)	પ્રત્યક્ષીકરણમાં સંગઠનના નિયમો સમજાવો.	૦૭
પ્રશ્ન-૪	બ	નીચેના આપેલ પાંચ બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો.	૦૩
	૧.	પૂર્વગ્રહ એટલે શું?	
	૨.	બુદ્ધિઆંકનું સૂત્ર કોણે આપ્યું?	
	૩.	મગજના ખંડો સમજાવો.	
	૪.	ગિલફર્ડે આપેલ ત્રિપરિમાણિય કોષ્ટકમાં ત્રિપરિમાણના નામ આપો.	
	૫.	આંતરસૂચના પ્રણેતા કોણ હતા?	

